

Opinia o programie nauczania
Roman Grzybowski – Fizyka w gimnazjum
Wydawnictwo Pedagogiczne Operon

Program nauczania fizyki w gimnazjum został opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej o podstawie programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół z dnia 23 grudnia 2008 roku.

Po uważnej lekturze tego programu mogę stwierdzić, że Autor bardzo dokładnie przemyślał sposób, w jaki należy wprowadzać uczniów gimnazjów w świat fizyki. Przedmiotu często przez uczniów nie lubianego, ale stanowiącego podstawę wszystkich nauk przyrodniczych. Bardzo dużo uwagi poświęcono w nim na kształtowanie umiejętności planowania i przeprowadzania doświadczeń. Zapisano przy tym jakie pomoce dydaktyczne są niezbędne do wykonywania doświadczeń fizycznych podczas zajęć lekcyjnych. Bardzo często są to na tyle proste pomoce, że uczeń może samodzielnie w domu część doświadczeń ilustrujących prawa i zjawiska fizyczne. Bowiem zdajemy sobie sprawę z tego, że właśnie na podstawie doświadczeń uczniowie powinni jakościowo formułować prawa i zasady rządzące Przyrodą. Oczywiście Autor nie zapomina przy tym o opisie świata z użyciem, dostępnego uczniom gimnazjum, aparatu matematycznego. Wymagania stawiane przez ten program uczniom nie przekraczają rzeczywistych ich możliwości. Z drugiej strony nauczyciel realizujący ten program może rozszerzać wiadomości dla uczniów szczególnie zainteresowanych przedmiotem o treści ponadpodstawowe. Można wręcz stwierdzić, że uczniowie go realizujący nie będą się nudzić podczas zajęć fizyki.

Szczegółowe wymagania programowe zostały przez Autora podzielone na cztery kategorie: osiągnięcia konieczne, podstawowe, rozszerzone oraz dopełniające. Ułatwia to nauczycielowi odpowiedni dobór zagadnień podczas prac kontrolujących stopień opanowania materiału. Rozdział IV programu nauczania „Treści nauczania i osiągnięcia szczegółowe” może być potraktowany przez nauczyciela jako plan wynikowy.

Układ treści zaproponowany przez Autora uwzględnia potrzeby edukacyjne uczniów rozpoczynających naukę w gimnazjum. Nauczanie fizyki rozpoczyna się od wyjaśnienia uczniom czym właściwie zajmuje się fizyka i dlaczego jest to tak ważna dziedzina ludzkiej działalności. Następnie omówione są zagadnienia związane z wykonywaniem przez uczniów doświadczeń i opracowywaniem wyników tych doświadczeń. „Czekając” aż uczniowie zostaną podczas lekcji matematyki wyposażeni w odpowiedni aparat matematyczny, Autor proponuje, aby uczniowie uczyli się o podstawowych własnościach materii. Treści związane z kinematyką oraz dynamiką są wprowadzane intuicyjnie (bez zbędnego formalizmu sprawiającego często kłopoty uczniom), na podstawie wielu przykładów z życia codziennego i techniki oraz doświadczeń przeprowa-

dzanych podczas zajęć fizyki. Pozostałe działy programowe również realizowane są w oparciu o obserwacje zjawisk otaczającego świata oraz doświadczeń szkolnych.

Sądzę, że program nauczania fizyki w gimnazjum przygotowany przez Pana Romana Grzybowskiego oraz Wydawnictwo Pedagogiczne Operon można polecić do realizacji we wszystkich gimnazjach. I tych gromadzących uczniów zdolnych, mających sprecyzowane zainteresowania fizyką, jak i tych gromadzących uczniów mających nieco inne zainteresowania. Uczniowie z pierwszej grupy gimnazjów będą mieli szansę rozwinąć swoje zainteresowania, a ci drudzy będą mieć szansę na przeżycie czegoś ciekawego podczas lekcji fizyki w szkole.

Grzegorz F. Wojewoda

doradca metodyczny dla nauczycieli fizyki